

NOVI TEKST
10.10.2005.

Prijedlog

**Nacionalna strategija
razvoja sustava intelektualnog vlasništva
Republike Hrvatske 2005 - 2010**

listopad 2005.

**Nacionalna strategija
razvoja sustava intelektualnog vlasništva
Republike Hrvatske 2005 - 2010**

SADRŽAJ:

SKRAĆENI IZRAZI

I. UVOD	3
A) O Intelektualnom vlasništvu.....	3
B) O Strategiji.....	4
II. SVRHA STRATEGIJE I STRATEGIJSKI CILJEVI	5
III. SADAŠNJE STANJE-POLAZIŠTE	6
3.1. Međunarodni ambijent glede intelektualnog vlasništva.....	6
3.2. Propisi o intelektualnom vlasništvu.....	7
3.3. Institucionalni okvir za provedbu prava intelektualnog vlasništva	8
3.4. Primjena (eksploatacija) intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj	9
3.5. Ostvarivanje autorskog i srodnih prava.....	10
IV. RAZVOJ ZAKONODAVNOG OKVIRA	11
V. UNAPREĐENJE INSTITUCIONALNOG OKVIRA	14
5.1. Državni zavod za intelektualno vlasništvo (DZIV).....	14
5.2. Carina.....	16
5.3. Državno odvjetništvo (DO).....	17
5.4. Državni inspektorat (DI).....	17
5.5. Policija.....	18
VI. UNAPREĐENJE PROVEDBE/OSTVARIVANJA PRAVA INTELEKT. VLASNIŠTVA	19
VII. UNAPREĐENJE PRIMJENE/EKSPLOATACIJE INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA KAO RAZVOJNOG RESURSA	20
VIII. INTERESNE SKUPINE	23
8.1. Društva za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava (DKO).....	23
8.2. Drugi sudionici sustava intelektualnog vlasništva	23
IX. PODIZANJE SVIJEŠTI O INTELEKTUALNOM VLASNIŠTVU, OBUKA I OBRAZOVANJE	24
9.1. Mjere Vlade vezane uz podizanje svijesti o intelektualnom vlasništvu.....	24
9.2. Mjere drugih subjekata.....	25
X. ZAKLJUČNE ODREDBE	26

Prilozi

1. Popis međunarodnih ugovora i konvencija o intelekt. vlasništvu kojih je RH stranka
2. Prikaz komponenti nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva i njihovih međusobnih veza
3. Pregled broja i strukture važećih prava industrijskog vlasništva u RH

Skraćeni izrazi

- ASP – Autorsko i srodna prava
- CARDS – Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation
- CU – Carinska uprava
- DI – Državni inspektorat
- DKO – Društva za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava
- DO – Državno odvjetništvo
- DHFR – Društvo hrvatskih filmskih redatelja
- DZIV – Državni zavod za intelektualno vlasništvo
- EPO – European Patent Organization / Office
Europska patentna organizacija i/ili ured
- EU – Europska Unija
- HDS – ZAMP - Hrvatska društvo skladatelja – Zaštita autorskih muzičkih prava
- HDU – Hrvatska diskografska udruga
- HGK – Hrvatska gospodarska komora
- HIS – Hrvatski inovacijski sustav
- HITRA - Program hrvatskog inovacijskog tehnologijskog razvitka
- HOK – Hrvatska obrtnička komora
- HUZIP – Hrvatsko društvo za zaštitu izvođačkih prava
- IV - Intelektualno vlasništvo = Industrijsko vlasništvo + Autorsko pravo i srodna prava
- MFIN – Ministarstvo financija
- MINGORP – Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
- MINK – Ministarstvo kulture
- MMTPR - Ministarstvo, mora, turizma, prometa i razvitka
- MP – Ministarstvo pravosuđa
- MPŠVG – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva
- MUP – Ministarstvo unutarnjih poslova
- MZOŠ – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
- MZSS – Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
- NSIV – Nacionalni sustav intelektualnog vlasništva
- OHIM – Office for Harmonization in the Internal Market - Ured za harmonizaciju na unutarnjem tržištu (Europski ured za žigove i industrijski dizajn)
- PIV – Prava intelektualnog/industrijskog vlasništva
- RAZUM – Program razvoja na znanju utemeljenih poduzeća
- TEST – Program tehnologijski istraživačko razvojni projekti
- TRIPS – Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights
Sporazumu o trgovinskim aspektima intelektualnog vlasništva WTO.
- VRH – Vlada Republike Hrvatske
- WIPO – World Intellectual Property Organization - Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo
- WTO – World Trade Organization - Svjetska trgovinska organizacija

I. UVOD

A) O Intelektualnom vlasništvu

"Intelektualno vlasništvo je snaga koja može biti upotrijebljena da obogati živote pojedinaca i budućnost naroda – materijalno, kulturno i socijalno.

Kolijevkom sustava intelektualnog vlasništva smatra se renesansna sjeverna Italija. Venecijanski zakon iz 1474 g. prvi put sustavno štiti izume patentima kojim je izumiteljima dodjeljivano isključivo pravo glede (komercijalnog) iskorištavanja izuma." ¹

I drugi oblici rezultata umnoga ljudskog rada i stvaralaštva bili su zaštićeni tako što su njihovim tvorcima priznata moralna i imovinska prava glede njihovih dijela. Ovako poticajno ozračje za intelektualno vlasništvo učinilo je tadašnju sjevernu Italiju najnaprednijim dijelom svijeta.

Kroz razna povijesna razdoblja i različite dijelove svijeta moguće je nepogrješivo pratiti i potvrditi visoku korelaciju između društvenog (državnog) odnosa prema intelektualnom vlasništvu i stupnja razvitka odnosno ukupne dobrote života.

Korijeni međunarodnog sustava intelektualnog vlasništva potječu s kraja 19. stoljeća, razdoblja industrijalizacije i porasta međunarodne trgovine. Dva međunarodna propisa iz toga doba koji i danas čine nosive stupove svjetskog sustava intelektualnog vlasništva su:

- Pariška konvencija o zaštiti industrijskog vlasništva iz 1883.g. i
- Bernska konvencija o zaštiti književnih i umjetničkih djela iz 1886.godine.

Hrvatska je u to vrijeme već imala sustav intelektualnog vlasništva uređen po najvišim tadašnjim mjerilima. Zakon o autorskom pravu usvojio je Hrvatsko-ugarski parlament 4. svibnja 1884. g., a Zakon o patentima 7. srpnja 1895.g. **Dakle, rad na ovoj Strategiji započeo je u godini 120-te obljetnice prvog hrvatskog zakona o autorskom pravu (2004), a okončan u godini 110 obljetnice prvog hrvatskog zakona o patentima (2005).**

Od svojih početaka do danas, zaštita intelektualnog vlasništva na tlu Hrvatske imala je kontinuitet, a neposredno po stjecanju državne neovisnosti Vlada Republike Hrvatske (VRH)² utemeljuje vlastito nadležno tijelo (današnji Državni zavod za intelektualno vlasništvo - DZIV) i usvaja propise nužne za stjecanje novih prava i osiguranje kontinuiteta zaštite ranije stečenih prava.

Ovakva prošlost obvezuje, a suvremene potrebe i predvidiva budućnost zahtijevaju uređenje nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva na načelima izvrsnosti. Skrb za rezultate umnoga ljudskog rada iskazana je i u Ustavu Republike Hrvatske čiji članak 68. među ostalim jamči:

"...Država potiče i pomaže razvitak znanosti, kulture i umjetnosti. Država štiti znanstvena, kulturna i umjetnička dobra kao duhovne narodne vrednote. Jamči se zaštita moralnih i materijalnih prava koja proistječu iz znanstvenoga, kulturnog, umjetničkog, intelektualnog i drugog stvaralaštva..."

¹ Dr. Kamil Idriz, GD WIPO-a, Intelektualno vlasništvo pokretačka snaga gospodarskog rasta

² Odluka VRH od 31.12.1991. g. o utemeljenju Republičkog zavoda za industrijsko vlasništvo

B) O Strategiji

Strategija se temelji na:

1. Iskustvima, djelovanju i strategijskim dokumentima odgovarajućih nacionalnih tijela i institucija nadležnih za pitanja intelektualnog vlasništva, prvenstveno Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa;
2. rezultatima i preporukama programa CARDS 2001 – Strategija i akcijski plan za implementaciju i zaštitu prava intelektualnog vlasništva;
3. rezultatima i preporukama drugih programskih dokumenata i radnih materijala u okvirima različitih strategijskih inicijativa na nacionalnoj i međunarodnoj razini.³

Strategija je priređena na temelju provedene snimke stanja i stručne procjene cjelokupnog nacionalnog sustava stjecanja, održavanja i ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva i to u zakonodavnom, institucionalnom i provedbenom / praktičnom smislu.

Bliska suradnja vodstva DZIV-a i vodstva ekspertnog tima CARDS - 2001 dovela je do vrlo usuglašenih nalaza glede sadašnjeg stanja i poželjnog smjera razvitka i unapređenja nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva.

Od kolovoza 2004. nadalje Strategija je razmatrana sa članovima Upravljačkog odbora projekta CARDS 2001 i predstavnicima nadležnih ministarstava, drugih tijela izvršne i sudske vlasti, te interesnih skupina na koje se Strategija odnosi kako bi se potvrdilo da su analiza i zaključci opravdani. Zaključci i prijedlozi bili su objavljeni na internetskoj stranici DZIV-a. Javna rasprava provedena je 18. studenog 2004. godine. Sadržaj Strategije prihvaćen je i podržan od sudionika javne rasprave.

Prethodne napomene vrijede prvenstveno za dokument projekta CARDS 2001, dok se oni dijelovi Strategije koji se odnose na potporu hrvatskom inovacijskom sustavu (HIS) temelje na planovima MZOŠ-a, MINGORP-a, DZIV-a i Vijeća HIS-a.

Pored navedenoga Strategija, na odgovarajući način, uključuje preporuke i politike relevantnih tijela i foruma na svjetskoj i regionalnoj europskoj razini. To se prvenstveno odnosi na deklaraciju o intelektualnom vlasništvu i druge strategijske dokumente WIPO-a, te rezultate strategijske rasprave o budućnosti europskog patentnog sustava koja se vodi u Upravnom vijeću EPO-a uz sudjelovanje RH u statusu promatrača.

Strategija je usmjerena na poboljšanje investicijske klime i poticanje gospodarskog, znanstvenog i kulturnog razvitka osiguranjem pouzdanog i poticajnog sustava zaštite prava intelektualnog vlasništva kroz unapređenje zakonskog, institucionalnog i programskog okvira za učinkovitu zaštitu, održavanje, provedbu/ostvarivanje i primjenu/eksploataciju intelektualnog vlasništva. Cilj je ovoga dokumenta ponuditi jasan odgovor odnosno **utvrditi tko čini što u ostvarivanju ove goleme zadaće.**

Za potrebe ovoga dokumenta mjere se definiraju kao:

- a) KRATKOROČNE - do kraja 2005.g.
- b) SREDNJOROČNE - za razdoblje 2006.g. - 2007.g.
- c) DUGOROČNE - za razdoblje do kraja 2010.g.

Strategija je pripremana u razdoblju kolovoz 2004. - veljača 2005., te su neke kratkoročne mjere realizirane, u cijelosti ili djelomično, usporedo s radom na donošenju Strategije.

³ Primjerice: Nacionalni program pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji, Nacionalni program strategijskog razvitka znanosti i tehnologije, Programski dokumenti HITRA, (MZOŠ); Plan kratkoročnih i dugoročnih mjera za suzbijanje sive ekonomije, Program «Inovacija» za 2004.g. (MINGORP); Inovacije u hrvatskim poduzećima 2001–2003, Ekonomski institut Zagreb i MZOŠ; TOR– CARDS 2003 IP Infrastructure for the R&D sector; CARDS 2002 IPR – Assessment report; EPO – AC Strategy debate on the future of european patent system; OECD – Business and Industry Advisory Committee (2003) Creativity, Inovation and economic growth in the 21th Century; OHIM Benchmark Report; itd.

II. SVRHA STRATEGIJE I STRATEGIJSKI CILJEVI

Strategija se odnosi na sljedeća **TRI ASPEKTA**:

- a) prilagodba nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva (NSIV),
- b) provedba zaštite prava intelektualnog vlasništva i
- c) unapređenje primjene intelektualnog vlasništva kao resursa u gospodarskom, znanstvenom, kulturnom i ukupnom društvenom razvitku Republike Hrvatske.

Prilagodbu NSIV-a definira se kao mjere za razvoj zakonodavnog i institucionalnog okvira i za poticanje razvoja zainteresiranih dionika sustava (interesnih skupina).

Provedbu zaštite prava intelektualnog vlasništva definira se kao učinkovitu primjenu pravnih sredstava od strane institucija nadležnih za provedbu postupaka priznavanja i zaštite prava intelektualnog vlasništva.

Primjenu (eksploataciju) intelektualnog vlasništva definira se kao upotrebu rezultata intelektualnog ljudskog rada, zaštićenih u sustavu prava intelektualnog vlasništva, kao poduzetničkog resursa na svim razinama.⁴

SVRHA koju Vlada RH želi ostvariti provedbom ove Strategije je sljedeća:

- zajamčiti (u kratkom roku) razinu zaštite prava intelektualnog vlasništva sličnu razinu zaštite koja postoji u EU, te trajno održavati i usklađivati razinu zaštite sa svim međunarodnim obvezama i ugovorima koje je RH sklopila u tom području,
- osigurati (u srednjem roku) unapređenje primjene intelektualnog vlasništva kao poluge gospodarskog rasta i pokretača znanstvenog, kulturnog i ukupnog društvenog napretka do prosječne razine te primjene u EU⁵, odnosno (u dugom roku) do razine te primjene u vodećim zemljama EU.⁶

Vlada RH će to postići ostvarivanjem sljedećih **STRATEGIJSKIH CILJEVA**:

1. Prilagodba zakonodavnog okvira na području prava intelektualnog vlasništva s pravnom stečevinom EU i međunarodnim pravnim poretkom na području intelektualnog vlasništva;
2. Unapređenje institucionalnog okvira NSIV-a u RH kroz:
 - a) organizacijski i upravljački razvoj institucija, osuvremenjivanje postupaka i procedura, zapošljavanje i razvoj ljudskih resursa, opremanje,
 - b) razvidnu i učinkovitu suradnju tijela, ustanova i organizacija nadležnih za intelektualno vlasništvo utemeljenu na usuglašenim politikama;
3. Unapređenje provedbe prava intelektualnog vlasništva u RH i smanjenje stupnja povreda prava na prosječnu razinu država članica EU ili nižu od toga;
4. Unapređenje primjene intelektualnog vlasništva kao poluge gospodarskog, tehnološkog, znanstvenog, kulturnog i ukupnog društvenog napretka razvojem javnog servisa za pribavljanje, pohranu, obradu i širenje poslovnih, tehnoloških i pravnih informacija za potrebe svih zainteresiranih sektora uključujući i savjetodavne aspekte u vezi s intelektualnim vlasništvom;
5. Poticanje odgovarajućeg razvoja aktivnosti interesnih skupina u tom području;
6. Povećanje stupnja javne svijesti o važnosti i vrijednosti intelektualnog vlasništva.

⁴ Mikro razina – individualni istraživač/izumitelj, dizajner, autor, izvođač, obrtnik itd; mezzo razina – institut/poduzeće/ustanova; makro razina – nacionalno gospodarstvo

⁵ Referentna razina su tzv. «Up and commers» zemlje prvenstveno Irska, Portugal i Austrija

⁶ Referentna razina su zemlje s najvećim ECI (european creativity index). Prema zadnjim istraživanjima to su Finska, Švedska i Danska.

III. SADAŠNJE STANJE - POLAZIŠTE

Sadašnje stanje NSIV-a u RH kao polazišta za donošenje ove Strategije u najvećoj mjeri određuju sljedeći čimbenici:

1. Međunarodni ambijent glede intelektualnog vlasništva
2. Nacionalni propisi s područja intelektualnog vlasništva
3. Institucionalni okvir za provedbu prava intelektualnog vlasništva
4. Primjena (eksploatacija) intelektualnog vlasništva u RH
5. Sustav ostvarivanja autorskog i srodnih prava

3.1. Međunarodni ambijent glede intelektualnog vlasništva

3.1.1. WIPO; Sadržaj i opseg rada DZIV-a i drugih državnih tijela u čijem su djelokrugu pojedini aspekti ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva, bitno je određen i uređen međunarodnim propisima kojih je RH stranka. Većina ovih konvencija i ugovora donesena je u okviru i provodi se pod nadzorom Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO) kao specijalizirane agencije UN. Složeni splet ovih dokumenata čini međunarodni pravni poredak u području intelektualnog vlasništva. Popis ugovora i konvencija obvezujućih za RH daje se u prilogu broj 1.

3.1.2. WTO; Obveze glede funkcioniranja NSIV-a po Sporazumu o trgovinskim aspektima intelektualnog vlasništva WTO-TRIPS definirane su kao minimalni standardi zaštite. O udovoljavanju tim obvezama RH dala je cjelovit pregled u odgovoru na pitanja postavljena od EC (dokument WTO IP/Q to Q4/HRV/1 pp iz svibnja 2003.g.).

3.1.3. EU; Glavno strateško opredjeljenje RH je puno članstvo u EU. U ostvarenju ovoga cilja, sukladno Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, te skorom početku pregovora za pristupanje u punopravno članstvo EU, RH intenzivira i ubrzava sveobuhvatne prilagodbe zakonodavne i institucionalne naravi. Privremeni sporazum o trgovini i povezanim pitanjima, sadrži obvezu RH da u roku od tri godine od njegova stupanja na snagu, tj. do ožujka 2005. godine, zajamči razinu zaštite prava intelektualnog vlasništva sličnu onoj u EU.

EU iskazuje svoj interes za razvijenim i djelatnim NSIV-om u RH kroz pružanje značajne stručne i tehničke pomoći unapređenju NSIV-a putem programa CARDS specijaliziranih za intelektualno vlasništvo. U vrijeme pripreme i donošenja ovoga dokumenta u različitim fazama realizacije su četiri programa CARDS u području intelektualnog vlasništva kojih je glavni primatelj i hrvatski koordinator DZIV, dok je u pripremi i posebni program CARDS 2003 *Intellectual Property Infrastructure for R&D Sector* kojega je glavni primatelj MZOŠ.

3.1.3. SAD; Obvezama koje proizlaze iz Memoranduma o razumijevanju između Vlada RH i SAD-a u najvećoj mjeri udovoljeno je jednovremeno s udovoljavanjem odredbama TRIPS-a, te izmjenama i dopunama odgovarajućih propisa uključujući i Zakon o lijekovima. Memorandum je potpisan 26.05.1998.g. a potvrđen u Saboru u veljači 2004.g. Primjena odredbi čl. 6 (2) o naknadnoj zaštiti za farmaceutske i agro-kemijske izume koji se odnose na tvar i danas je prijeporna.

3.2. Propisi o intelektualnom vlasništvu;

3.2.1. Nacionalni zakoni u primjeni

Zakonodavstvo RH koje uređuje NSIV u užem smislu⁷ čine:

1. Zakon o patentu
2. Zakon o žigu
3. Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga
4. Zakon o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda
5. Zakon o industrijskom dizajnu
6. Zakon autorskom pravu i srodnim pravima

Prvih pet navedenih zakona uređuju područje tzv. industrijskog vlasništva i doneseni su 21. listopada 2003.g., objavljeni u NN broj 173/03 od 31. listopada 2003.g., stupili na snagu osmoga dana od dana objave, a počeli se primjenjivati od 1.siječnja 2004.g.

Zakon autorskom pravu i srodnim pravima (ZAPSP) uređuje područje prava autora, umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i filmskih producenata, organizacija za radiodifuziju, nakladnika i proizvođača baza podataka. Donesen je 7. listopada 2003.g., objavljen u NN broj 167/03 od 22. listopada 2003.g., stupio na snagu i počeo se primjenjivati osmoga dana od dana objave.

3.2.2. Drugi nacionalni propisi u primjeni

Podzakonske akte za provedbu navedenih zakona čine:

1. Pravilnik o patentu
2. Pravilnik o žigu
3. Pravilnik o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda
4. Pravilnik o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda
5. Pravilnik o industrijskom dizajnu
6. Pravilnik o stručnim mjerilima i postupku izdavanja odobrenja za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja prava i o naknadama za rad Vijeća stručnjaka.

Navedene pravilnike donio je ministar znanosti, obrazovanja i športa, 21. svibnja 2004.g., objavljeni su u NN broj 72/04 od 1. lipnja 2004.g., te stupili na snagu i počeli se primjenjivati od dana objave.

Neki od propisa koji su bili nedostajući u vrijeme snimke stanja cjelokupnog nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva, na kojoj se temelji ova Strategija, u međuvremenu su doneseni. To su sljedeći propisi koji uređuju funkcioniranje sustava intelektualnog vlasništva (u užem smislu) i doneseni su kako slijedi:

1. Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o upravnim pristojbama u području prava intelektualnog vlasništva, NN 160/04 od 15.11.2004;
2. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o naknadama za posebne troškove i troškove za pružanje informacijskih usluga DZIV-a, NN 187/04 od 29.12.2004.;
3. Zakon o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva, NN 54/05 od 27.4.2005.

⁷ Pravni okvir zaštite intelektualnog vlasništva u širem smislu čine i drugi propisi počevši od Ustava RH, Kaznenog zakona, Zakona o upravnom postupku, Zakona o trgovačkim društvima, Zakona o hrani, Zakona o vinu, Zakona o radu itd.

3.2.3. Nedostajući nacionalni propisi ⁸

Nedostajući akti koji uređuju funkcioniranje sustava intelektualnog vlasništva (u užem smislu) su:

1. Pravilnik o stručnim ispitima za ovlaštene zastupnike u području prava industrijskog vlasništva;
2. Odluka o imenovanju članova Vijeća stručnjaka;
3. Odluka o naknadama za sudjelovanje u radu Vijeća stručnjaka;
4. Pravilnik o mjerama za korištenje autorskih dijela iz čl. 98 st. 2. Zakona autorskom pravu i srodnim pravima.

3.3. Institucionalni okvir za provedbu prava intelektualnog vlasništva

Stožernu instituciju nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva čini DZIV. Kao esencijalni čimbenik NSIV-a, Zavod mora biti poduzetan i djelotvoran uvažavajući posebnosti sadašnjeg stanja i predvidivi razvoj ovog područja u RH u skladu s ovom Strategijom.

DZIV će stoga donijeti vlastitu strategiju i iz nje izvedene temeljne politike, naročito na planu upravljanja, zapošljavanja, pribavljanja materijalnih resursa (odgovarajući prostor tj. objekt, suvremena oprema, naročito IT) razvoja ljudskih resursa itd.

Organizacijska struktura DZIV-a mora se unaprijediti u suglasnosti sa suvremenim zadaćama nacionalnih ureda za intelektualno vlasništvo. DZIV osim svojih primarnih funkcija ima i povezujuću ulogu te funkciju usuglašavanja i pospješivanja (su)djelovanja ostalih dionika NSIV-a.

Ocjenu institucionalnog okvira NSIV-a u RH i njegovog zatečenog funkcioniranja u 2004. godini dali su stručnjaci regionalnog projekta CARDS 2002 iz područja intelektualnog vlasništva, kako slijedi:

- U odnosu na cijelu regiju RH ima najviše iskustva u borbi protiv povrede prava intelektualnog vlasništva u praksi.
- RH je prošla početnu fazu institucionalnog razvoja, postigla je usklađenost s TRIPS-om, te uskladila svoje zakone u području intelektualnog vlasništva s *acquis communautaire*-om.
- Zbog kontinuirane prisutnosti nositelja prava intelektualnog vlasništva na lokalnim tržištima institucije su stavljene na kušnju i tako su stekle veliko iskustvo. Institucije su počele uviđati da moraju uložiti veće napore u međusobno povezivanje i postizanje učinkovite suradnje.
- Započela je faza specijalizacije unutar institucija osnivanjem posebnih odjela za intelektualno vlasništvo, npr. odjeli za intelektualno vlasništvo osnovani su u MUP-u, na nekim sudovima itd. Međutim, ostale institucije kao što su to Državno odvjetništvo (DO), općinski sudovi i drugi, spori su u institucionaliziranju specijalizacije svojih funkcija za intelektualno vlasništvo, na taj način ugrožavajući stvarni napredak prema cjelovitoj sustavnoj zaštiti intelektualnog vlasništva.
- Najveći problemi leže u području pravosuđa i progonu po službenoj dužnosti u kaznenopravnoj zaštiti intelektualnog vlasništva.

Uz navedene ocjene, Vlada RH uočava:

⁸ Navedeni propisi su u tijeku pripreme ovoga dokumenta u postupku donošenja.

- Nedostatnu povezanost sudionika, te nedostatak zajedničkog planiranja, provedbe i nadzora mjera za unapređenje nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva;
- Nedostatnost resursa (tehničkih, ali naročito ljudskih) i nedostatak programa njihovog pribavljanja i razvoja

Prikaz komponenti sustava intelektualnog vlasništva dat je prilogu br. 2.

3.4. Primjena (eksploatacija) intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj

3.4.1. Primjena prava intelektualnog vlasništva za zaštitu inovativnih proizvoda i poslovnog identiteta u RH

Prava intelektualnog vlasništva aktivno se koriste u RH od prvih dana njezine državne neovisnosti. Ipak, radi se prvenstveno o elementarnim postupcima stjecanja prava na teritoriju RH, a ne o njihovoj sofisticiranoj gospodarskoj primjeni. S druge strane radi se prvenstveno o stranim nositeljima prava iako je trend domaćih prijavitelja/nositelja kontinuirano rastući.

Pregled prava intelektualnog vlasništva u važenju u RH po strukturi, daje su prilogu broj 3.

3.4.2. Inovacijska struktura i kultura u RH

Nacionalni inovacijski sustav (NIS) je prema OECD-u način organiziranja i gospodarenja znanstveno-istraživačkim resursima u svrhu stvaranja tehnologijske inovacije kao središnje kategorije gospodarstva znanja. Ekonomska iskoristivost inovacija i transformacija znanstveno-istraživačkih rezultata u nove tehnologije ovise o načinu organiziranja i upravljanja raspoloživim resursima koje je uvjetovano međudjelovanjem triju ključnih sektora: industrije, znanstvene zajednice i vlade kao posredničkog čimbenika između njih.

Hrvatski inovacijski sustav (HIS) svoje temelje nalazi u prvom Nacionalnom programu strategijskog razvitka znanosti i tehnologije (MZOŠ) iz 1996. godine. Program je utvrdio:

- ulogu znanosti i tehnologije u budućnosti RH,
- mjerila za usmjeravanje državnih ulaganja u znanost i tehnologiju,
- izradu strategije održivog razvitka i primjenu novih tehnologija,
- poticanje znanstvenog i tehnologijskog razvitka,
- međunarodnu suradnju u znanosti i tehnologiji.

Glavne komponente Programa su izgradnja tehnologijske institucionalne infrastrukture i donošenje mjera i programa tehnologijskog razvitka. Predviđa se izgradnja nacionalne mreže tehnologijskih centara koju čine: poslovno-inovacijski centri, centri za prijenos tehnologija, financijske institucije, institucije predviđanja i nadzora, inovacijske i inženjerske udruge i ostali centri tehnologijske izvrsnosti.

Ključni problemi slabe inovativnosti hrvatskih poduzeća su⁹:

- slaba potražnja za inovacijama i tehnologijama (kao posljedica pasivnog restrukturiranja),
- izrazito zaostajanje u visini ulaganja u IR u poslovnom sektoru (0,43% GDP (RH) prema 1,2% EU),
- slaba orijentacija IR prema poslovnom sektoru,
- nerazvijen sustav transfera tehnologije,
- nerazvijen i neprikladan sustav statističkog praćenja ekonomije znanja.

⁹ NVK – Preporuke za povećanje konkurentnosti – Razvoj inovativnosti i tehnologije

Ankete provedene 2001 – 2003 pokazale su da smo 21. stoljeće započeli s nedovoljno razvijenom inovacijskom kulturom i da je izvanredna važnost pokretanja programa HITRA kojim će se potaknuti oslobađanje akademskog znanja i inovacija za gospodarski razvitak. Program hrvatskog inovacijskog tehnološkog razvitka (HITRA) usvojen je od VRH u travnju 2001.g. a provodi ga MZOŠ.

Temeljne su komponente programa HITRA potprogrami TEST (Tehnološki istraživačko-razvojni projekti) i RAZUM (Razvoj na znanju utemeljenih poduzeća). TEST je predviđen za potporu predkomercijalnim istraživačkim djelatnostima razvoja novih tehnologija u vidu proizvoda, procesa ili usluga do izrade izvornog rješenja. Glavni je cilj ostvarivanje izravne suradnje istraživačkog i gospodarskog sektora. RAZUM je predviđen za potporu poduzetničkim projektima temeljenim na novim tehnologijama i proizvodima više dodane vrijednosti.

Hrvatska poduzeća najvažnijim izvorima informacija za formiranje novih i implementaciju postojećih investicijskih projekata smatraju izvore unutar poduzeća, klijente ili potrošače i dobavljače opreme, materijala, komponenata ili računalnih programa.

Poduzeća za istraživanje i razvoj i fakulteti, više škole i istraživački centri su izvori informacija koji se najrijeđe koriste. Samo 6% velikih proizvodnih poduzeća informacije za inovacije crpi iz suradnje sa znanosti.¹⁰

Rezultati ankete jasno pokazuju da se nacionalni i svjetski sustav intelektualnog vlasništva niti ne spominju kao izvor informacija o inovacijama. Znajući da su sve vrijedne svjetske inovacije i tehnologije u cijelosti sadržane u patentnim informacijama i dokumentaciji i to na uređen način, klasificirane, pretražive i dostupne, te da se više od 80% tih informacija nikada nigdje drugdje ne objavljuje (iz razumljivih razloga), onda je jasno da hrvatski inovacijski korpus egzistira potpuno izvan svjetskih tehnoloških tijekova i informacija.

Sve objavljene patentne informacije (oko 55 milijuna dokumenata) slobodne su za korištenje kao polazište za daljnji istraživačko razvojni rad. Sve one od njih za koje zaštita nije zatražena u RH (više od 99% svjetskih patentiranih tehnologija) slobodne su i za proizvodnju i prodaju kao i za izvoz u sve dijelove svijeta u kojima nisu zaštićene. Sve te tehnološke i prije svega poslovne informacije spadaju među najvrjednije informacije uopće.

3.5. Ostvarivanje autorskog i srodnih prava

Autorsko i srodna prava (ASP) ostvaruju se individualno i kolektivno.

Individualno ostvarivanje

Ostvarivanje prava koje se odnosi na pojedinačno korištenje autorskog djela odnosno predmeta zaštite srodnih prava, prema odgovarajućem ugovoru između nositelja prava i korisnika predmeta zaštite, obavlja sam nositelj prava osobno ili putem zastupnika. Poslove opunomoćenog zastupnika u RH obavljaju odvjetnici, jedna specijalizirana pravna osoba za ostvarivanje ASP-a (Hrvatska autorska agencija) te udruge za kolektivno ostvarivanje prava po pojedinačnoj punomoći.

Mali broj odvjetnika koji se bave ASP-om u pravilu zastupa određenu interesnu grupaciju tj. određenu vrstu nositelja prava koji su udruženi u jednu od udruga za kolektivno ostvarivanje prava. Uočava se potreba višeg stupnja edukacije u pogledu predmetnih prava, kako u okviru diplomskog studija prava, tako i osnivanjem poslijediplomskih studija ASP-a kao i

¹⁰ Inovacije u hrvatskim poduzećima 2001 – 2003 EIZ i MZOŠ - anketa u skladu s CIS3

edukacije u okviru Pravosudne akademije u okviru Ministarstva pravosuđa uz suradnju programa CARDS i organizacijom savjetovanja i radionica u okviru rada DZIV-a.

Kolektivno ostvarivanje

Kolektivno ostvarivanje ASP-a na teritoriju RH može obavljati samo ona udruga nositelja prava koja ima za obavljanje takve djelatnosti odobrenje DZIV-a. Temeljem propisanih kriterija DZIV izdaje predmetno odobrenje samo jednoj udruzi za pojedinu vrstu prava. Za udrugu se presumira da ima punomoći za obavljanje poslova ostvarivanja prava svih domaćih i stranih nositelja odnosnih prava, osim onog nositelja koji je izričito u pisanom obliku obavijestio udrugu da ne ostvaruje njegova prava.

Kolektivno ostvarivanje ASP-a u RH obavljaju: Hrvatsko društvo skladatelja (HDS-ZAMP), kao udruga autora, Hrvatska udruga za zaštitu izvođačkih prava (HUZIP), kao udruga umjetnika izvođača, Hrvatska diskografska udruga (HDU), kao udruga proizvođača fonograma i Društvo hrvatskih filmskih redatelja (DHFR) kao udruga filmskih redatelja, scenarista, snimatelja i filmskih producenata.

U svrhu zaštite glazbenih djela u RH osmišljen je i organiziran sustav kolektivne zaštite koji je dio svjetskog sustava kolektivne zaštite glazbenih djela. Na zakonodavnoj i faktičnoj razini uspostavljen je sustav u kojem udruge ostvaruju prava ne samo domaćih, nego i svih inozemnih nositelja prava. Predmet zaštite spram korisnika nisu pojedinačno nabrojana djela, već cjelokupni svjetski repertoar.

HDS, HUZIP i HDU u zajedničkom sustavu od korisnika prikupljaju jedinstvenu naknadu za prava autora, umjetnika izvođača i proizvođača fonograma. Prikupljena masa naknada dijeli se, prema pravilniku o raspodjeli i sukladno podacima pohranjenim u međunarodnoj bazi podataka, domaćim i inozemnim nositeljima prava na djelima koja su, prema dostavljenim programima emitiranja radijskih i televizijskih postaja, javno emitirana.

DHFR je uspostavilo sustav za kolektivno ostvarivanje naknada za prava priopćavanja javnosti audiovizualnih djela u kabelskom reemitiranju, ali još nije završila pregovore s korisnicima – kabelskim operaterima o visini naknade i drugim uvjetima korištenja autorskih djela i predmeta zaštite srodnih prava u kabelskom reemitiranju, pa još nije započeto prikupljanje i raspodjela naknada za filmske redatelje, scenariste, snimatelje i producente.

Sustav kolektivnog ostvarivanja prava za reproduciranje autorskih djela i predmeta zaštite srodnih prava uspostavljen je na zakonskoj razini, a u tijeku je, uz pomoć programa CARDS, uspostava sustava na faktičnoj razini.

IV. RAZVOJ ZAKONODAVNOG OKVIRA

Zakonodavni okvir usklađen s pravnom stečevinom EU i drugim međunarodnim propisima u ovom području temelj je prilagodbe NSIV-a i prvi je korak prema tomu. Veliki napor uložen je u usklađivanje zakona i pratećih propisa u području intelektualnog vlasništva. Međunarodni tim stručnjaka ocijenio je da se **zakonodavstvo u području intelektualnog vlasništva može u načelu smatrati usklađenim i potpunim.**

Analizom su uočene pojedinačne neusklađenosti i nedostaci koji će biti otklonjeni kroz izmjene i dopune zakonodavstva u odgovarajućem trenutku u budućnosti.

Neki od njih su u međuvremenu do donošenja ove Strategije otklonjeni usvajanjem sljedećih akata:

1. Sporazum iz Nairobija o zaštiti olimpijskog simbola, NN MU 7/04 od 4.8.2004.
2. Ugovor o pravu žiga (Trademark Law Treaty – TLT), NN MU 9/04 od 1.10.2004.
3. Ugovor o patentnom pravu (Patent Law Treaty – PLT), NN MU 10/04 od 27.10.2004.
4. Bečki sporazum o međunarodnoj klasifikaciji figurativnih elemenata žiga, NN MU 9/04 od 1.10.2004.
5. Zakon o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva, NN 54/05 od 27.4.2005.
6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o patentu, NN 87/05 od 1.7.2005.
7. Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o lijekovima i medicinskim proizvodima, NN 177/04 od 15.12.2004.

Također, MZOŠ je, temeljem prijedloga koje je proučio i priredio DZIV, osiguralo dobivanje statusa promatrača u Europskoj patentnoj organizaciji kako bi RH izravno pratila razvoj i primjenu europskog patentnog zakonodavstva.

Preostali nedostaci bit će otklonjeni sljedećom dinamikom:

Kratkoročne mjere:

1. MZOŠ će, temeljem prijedloga koje je proučio i priredio DZIV pripremiti i donijeti Pravilnik o stručnim ispitima za ovlaštene zastupnike u području prava industrijskog vlasništva.
2. MZOŠ će, temeljem prijedloga koje je proučio i priredio DZIV osigurati provedbu svih potrebnih mjera za dobivanje statusa promatrača u sustavu žiga EU (CTM - Community Trademark) i sustavu industrijskog dizajna EU (CID - Community Industrial Design) u okviru OHIM-a kako bi RH izravno pratila razvoj i primjenu europskog zakonodavstva u području žigova i industrijskog dizajna.
3. MFIN će predložiti i dati na usvajanje novu Uredbu Vlade RH o carinskim mjerama za robu kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva, (umjesto Uredbe o provedbi carinskih mjera u vezi s robom kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva od 26. lipnja 2003.), a koja će implementirati Uredbu Vijeća (EZ-a) o carinskim mjerama br. 1383/2003 od 22. srpnja 2003.
4. MINGORP će predložiti i dati na usvajanje izmjene i dopune Zakona o trgovini u dijelu koji se odnosi na nepošteno tržišno natjecanje, uvođenjem odredbi o mogućnosti izdavanja privremenih mjera od strane trgovačkih sudova na zahtjev zainteresiranih stranaka. Jasno će se utvrditi i ograničiti stranke ovlaštene za podnošenje takvog zahtjeva (uključujući tu i udruge za zaštitu potrošača, Agenciju za zaštitu tržišnog natjecanja i sl.) kako bi se izbjegla moguća zloraba sporova.

Srednjoročne mjere:

1. MZOŠ će, temeljem nacrtu prijedloga koje je proučio i priredio DZIV, predložiti i dati na usvajanje:
 - a. izmjene i dopune Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima s obzirom na usvajanje Poslovnika o radu Vijeća stručnjaka iz članka 164. stavka 7. i članka 205. stavaka 1. i 2.
 - b. izmjene i dopune Zakona o patentu radi prilagodbe roka stupanja na snagu Svjedodžbe o dodatnoj zaštiti (SPC) sukladno tijeku pregovora o pristupu EU.
2. MZOŠ i DZIV će proučiti prijedlog davanja trgovačkim sudovima mogućnosti odlučivanja o valjanosti priznatih prava intelektualnog vlasništva kao prethodnom pitanju u postupku povodom povrede prava. U tom cilju razmotrit će se prihvatljivost izmjene i dopune Zakona o žigu, Zakona o patentu i Zakona o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda (odredbe o građanskopravnoj zaštiti) po uzoru na zakonodavstvo EU (npr. članci 95. i 96. Uredbe o žigu Zajednice).

3. MZOŠ i DZIV u suradnji s MINGORP-om i Državnim inspektoratom proučit će prijedlog izmjene posebnih zakona u području prava intelektualnog vlasništva u svrhu davanja Državnom inspektoratu ovlasti da poduzima mjere privremenog oduzimanja predmeta (pljenidbu krivotvorenih i piratskih proizvoda);
4. DZIV će pomoći društvima za kolektivno ostvarivanje prava (DKO) da zajedno procjene dolje navedene mogućnosti implementacije odredbi o praznim medijima za snimanje za pribavljanje informacija u svrhu prikupljanja naknade za te medije (tzv. *blank tape levy*) i putem MZOŠ-a dati na usvajanje odgovarajuće izmjene Zakona autorskom pravu i srodnim pravima (ZAPSP);
 - a) Izmjena odredbi čl. 161. i 168. ZAPSP-a s konkretnim obvezama nadležnih tijela (primjerice Carinske uprava) da pružaju informacije DKO-ima, čineći pravni temelj za takvu obvezu usklađen s čl. 16. Carinskog zakona i Zakonom o zaštiti podataka; i/ili
 - b) Ispravljavanje čl. 32. ZAPSP-a uvođenjem dodatnih podložnih osoba za prikupljanje naknade, te uvođenje sustava već primijenjenog u zakonima nekih zemalja.¹¹
5. DZIV i MPŠVG će proučiti međusobnu usklađenost Zakona o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti proizvoda i usluga s odredbama Zakona o hrani i Zakona o vinu te predložiti na usvajanje eventualne izmjene navedenih propisa;
6. MZOŠ i MP će proučiti Direktivu 2004/48/EZ o provedbi zaštite prava intelektualnog vlasništva od 29. travnja 2004. g. i obaviti usklađivanje s tom Direktivom. Budući da su to horizontalne mjere, pažljivo će se proučiti u kojoj se mjeri moraju mijenjati postojeći temeljni zakoni (Zakon o obveznim odnosima, Zakon o parničnom postupku, Ovršni zakon) i/ili posebni zakoni o pravu intelektualnog vlasništva;
7. MP će, u sklopu opće reforme pravosuđa, predložiti i dati na usvajanje izmjene Zakona o sudovima i Zakona o sjedištima sudova sa uvođenjem koncentracije sporova iz prava intelektualnog vlasništva na manji broj sudova kako se to dalje u tekstu Strategije obrazlaže;
8. DZIV će predložiti i dati na usvajanje izmjene i dopune odgovarajućih propisa radi predviđanja odgovarajućih mjera za kabelaške operatore koji nisu u primjerenom roku pribavili odobrenje za korištenje autorskih djela i predmeta srodnih prava u kabelskoj retransmisiji od ovlaštenih organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava;
9. MZOŠ, DZIV i MP će proučiti, pratiti razvoj događaja u EU na području patentibilnosti računalno implementiranih izuma te će na odgovarajući način primijeniti europski pristup ovom pitanju;
10. MZOŠ će, temeljem prijedloga koje je proučio i priredio DZIV osigurati provedbu svih potrebnih mjera za pristupanje Europskoj patentnoj konvenciji (EPC) i to tekstu usvojenom na diplomatskoj konferenciji iz studenog 2000.g. i punom članstvu u Europskoj patentnoj organizaciji (EPO).

Dugoročne mjere

1. MZOŠ će, temeljem prijedloga koje je proučio i priredio DZIV osigurati provedbu svih potrebnih mjera za pristupanje punom članstvu u sustavu žiga EU (CTM);
2. MZOŠ će, temeljem prijedloga koje je proučio i priredio DZIV osigurati provedbu svih potrebnih mjera za pristupanje punom članstvu u sustavu industrijskog dizajna EU (CID);
3. Trajno će se pratiti razvitak pravne stečevine EU te razvitak međunarodnog pravnog poretka u području intelektualnog vlasništva, kao i provedbenih metoda i tehnika naročito u okviru aktivnosti koje iniciraju WIPO i WTO. Glavni nositelj svih zadaća u praćenju, analiziranju i prijedlozima za implementaciju novih instituta u RH je DZIV.

¹¹ Primjerice u članku 20. i drugim odgovarajućim odredbama mađarskog ZASP-a.

V. UNAPREĐENJE INSTITUCIONALNOG OKVIRA

Institucionalni okvir nužan je preduvjet za uspješnu provedbu zaštite intelektualnog vlasništva i on je u odgovornosti prvenstveno Vlade RH. Vlada donosi sljedeće strategijske mjere u svrhu potpore utvrđenim poželjnim trendovima i otklanjanja utvrđenih nedostataka kako je navedeno u odjeljku o zatečenom početnom stanju.

5.1. DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELKTUALNO VLASNIŠTVO (DZIV):

DZIV je stožerna institucija NSIV-a i njegova institucionalna veza sa međunarodnim sustavom intelektualnog vlasništva, posebice s odgovarajućim europskim (EPO i OHIM) i svjetskim (WIPO i WTO), institucijama te nacionalnim uredima zemalja članica navedenih međuvladinih organizacija. DZIV je nadležan za provedbu glavnine odredbi iz 25 višestranih međunarodnih konvencija i ugovora, te cjeline odredbi 15 dvostranih ugovora o suradnji u području intelektualnog vlasništva (vidjeti prilog 1.).

MZOŠ će donijeti odluku o strateškom razvoju DZIV-a usvajanjem petogodišnjeg plana rada i razvoja i podupirati taj razvoj odobravanjem prijedloga promjena relevantnih politika, odobravanjem organizacijske prilagodbe i potrebnih resursa kao i promjenom relevantnih propisa o DZIV-u.

DZIV će se razvijati prema sljedećim strateškim smjernicama:

1. Imajući na umu da su informacije koje se generiraju u svjetskom sustavu intelektualnog vlasništva neiscrpan izvor dragocjenih poslovnih, tehnologijskih, marketinških, znanstvenih, umjetničkih i kulturnih sadržaja koji se u RH gotovo uopće ne koristi, DZIV će imati sve veću ulogu u pribavljanju, obradi, čuvanju, tumačenju i pružanju informacija javnosti i drugim dijelovima NSIV-a. Ta će se uloga maksimalno pojačati u skladu s prepoznatim potrebama, preporukama iz Direktive EZ-a (Doc. 7159/03) i iskustvom stečenim u drugim nacionalnim uredima za intelektualno vlasništvo.
2. DZIV će osigurati kvalitetan, pouzdan, brz i troškovno prihvatljiv postupak za priznavanje prava industrijskog vlasništva. U tome će slijediti najbolje prakse nacionalnih ureda u određivanju sadržaja, obujma i strukture specijalističkih poslova koji će se obavljati u cijelosti u DZIV-u upotrebom vlastitih resursa, u odnosu na sadržaj i obujam upotrebe rezultata ekspertize obavljene u centrima izvrsnosti unutar međunarodnog sustava intelektualnog vlasništva.
3. Prethodna smjernica naročito je važna u postupcima potpunog ispitivanja patenata gdje valja pažljivo planirati i točno odrediti strategijski optimum pribavljanja izvješća o pretraživanju stanja tehnike i/ili izvješća o preliminarnom ispitivanju prijave iz najboljih svjetskih specijaliziranih centara i vlastitog kapaciteta potpunog ispitivanja u odabranim područjima tehnike. Optimalna razina određena je ne samo potrebama budućeg priznavanja patenata u procijenjenom broju i strukturi prijave nego i uključenosti patentnih inženjera DZIV-a u provedbu zaštite opisanu u drugim dijelovima ovog dokumenta i uključenosti ispitivača u realizaciji informacijske strategije DZIV-a.
4. Kako su obilježja proizvoda i usluga koja su najistaknutija prema njihovom kupcu/krajnjem korisniku sublimirana u njegovoj pojavnosti i tržišnoj uvedenosti robne ili uslužne marke i kako se suvremeni kupac/potrošač sve više rukovodi preferencijom a ne utilitarnošću, robni i uslužni žigovi i industrijski dizajn postali su iznimno značajni, a u nekim granama i presudno važni elementi poslovanja. DZIV će razviti svoje resurse, organizacijski okvir i procedure na način da može ispuniti najviše norme zaštite ovih oblika intelektualnog vlasništva odnosno nematerijalne aktive.
5. DZIV će sudjelovati u provedbi zaštite autorskog prava i srodnih prava, aktivnim obavljanjem svih zadaća u području primjene zakona (u odnosu na DKO-e) pridonoseći

na taj način javnoj poziciji DKO-a. Jačanjem i optimiziranjem svoje uloge u informiranju o autorskom pravu i srodnim pravima DZIV će dodatno podupirati prihvaćanje od strane javnosti autorskog prava i srodnih prava kao legitimnih prava. DZIV je čvorišna točka za identifikaciju problema u provedbi zaštite u području autorskog prava i srodnih prava i kao neutralna strana će svojom aktivnijom ulogom u odnosu na DKO-e i udruge korisnika, pomagati savjetovanjem ili uvođenjem radnih skupina na višestranj osnovi.

6. Naročitu pozornost DZIV će posvetiti daljnjem unapređivanju svoje osposobljenosti i opremljenosti za primjenu najsuvremenijih informatičkih tehnologija kao ključnog čimbenika potpore svome stratezijskom razvoju. U tome će DZIV u cijelosti slijediti stratezijske odrednice E-Hrvatske na jednoj i trendove razvoja IT u području intelektualnog vlasništva na drugoj strani. Time će DZIV osigurati potpunu kompatibilnost svoga IT sustava s relevantnim nacionalnim sustavima i sustavima WIPO-a, EPO-a, OHIM –a i dr.

Kratkoročne mjere:

1. DZIV će izraditi 5-godišnji informacijski plan, uključujući plan razvoja informacijskih proizvoda, plan kanala distribucije informacija, izradu poboljšane internetske stranice, izradu planova za informatiku i osoblje, te vremenskog plana. Ovaj se plan temelji na detaljnim i cjelovitim analizama potreba cjelokupne zainteresirane javnosti te raspoloživosti resursa.
2. DZIV će izraditi 5-godišnji plan razvoja patentnog sektora i definirati optimalnu razinu potpunog ispitivanja vlastitim resursima u postupku priznavanja patenta, uzimajući u obzir broj prijava po razredu Međunarodne klasifikacije patenata (MKP), korištenje ispitivačkog kadra za informiranje te za postupke ispitivanja i priznavanja prava, poboljšane unutarnje postupke za brzu i učinkovitu organizaciju i nadzor rada te održavanje prvorazredne kvalitete posla. U tom smislu će se revidirati postojeći bilateralni sporazumi o suradnji na području potpunog ispitivanja i analizirati potreba za zaključivanjem novih. Ovaj plan će posebno imati u vidu razvoj glede pristupanja EPC-u te trendove u PCT sustavu.
3. DZIV će izraditi 5-godišnji plan razvoja sektora za znakove razlikovanja s naročitim naglaskom na poboljšane unutarnje postupke, promjenu nepovoljne kvalifikacijske strukture osoblja, unapređenje organizacijske strukture i kulture te promjene u svjetskom sustavu zaštite ovih oblika intelektualnog vlasništva.
4. DZIV će izraditi 5-godišnji plan razvoja sektora za autorsko i srodna prava sukladno smjernicama u drugim dijelovima ove Strategije.
5. DZIV će izraditi 5-godišnji plan razvoja sektora za IT i dokumentaciju te sektora za poslovanje Zavoda i upravljanje resursima kao zajedničke poslove potpore provedbi Stratezijskog razvoja DZIV-a.
6. DZIV će žurno zaposliti najurgentnije potrebne djelatnike za pokretanje aktivnosti u definiranom smjeru pri čemu će se rukovoditi isključivo kvalifikacijskim i unaprijed utvrđenim evaluacijskim mjerilima za zapošljavane te izgledima za napredovanje koji se temelje na obavljenom poslu, iskustvu i obrazovanju.
7. DZIV će sačiniti i provest program izobrazbe i obuke u skladu s gornjim zahtjevima. Ova mjera je po svojoj ročnosti ujedno i srednjoročna u smislu dostizanja pune zaposlenosti i dugoročna odnosno kontinuirana u smislu održavanja broja i strukture djelatnika potrebnih za provedbu zadaće DZIV-a.

Srednjoročne mjere:

1. Uvođenje žalbenog postupka i vijeća za žalbe u DZIV-u za rješavanje žalbi odnosno reviziju odluka DZIV-a u prvom stupnju.

2. Izrada studije i ocjene izvedivosti preoblikovanja DZIV-a u javnu organizaciju koja se samofinancira i koja može privući i zadržati kvalificirano osoblje u natjecanju s privatnim sektorom.¹²
3. Promjena vertikalne funkcionalne organizacijske strukture primjerene statičkim sustavima u kombiniranu i prilagodljivu funkcionalno-projektnu organizaciju.
4. Provedba mjera za osiguranje visokih normi i dosljednosti u primjeni, razvoju i provedbi zakona i propisa te relevantnih međunarodnih sporazuma.
5. Provedba mjera za osiguranje primjerene zastupljenosti u međunarodnim institucijama.

Implementacija gore navedene strategije, korak po korak, posvećuje dužnu pažnju razvoju druge linije upravljanja (načelnička razina) dostatne jakosti i nadležnosti, dosljednu provedbu politika pune zaposlenosti i kontinuiranog razvoja kadrova.

Dugoročne mjere:

1. Osiguranje radnog prostora u samostojećem (vlastitom) objektu kao nužnog preduvjeta udovoljenja obvezi čuvanja tajnosti i nedostupnosti informacija u tijeku postupaka s jedne, te optimalne upotrebe već postojećih resursa i pribavljanja novih i njihovog učinkovitog stavljanja na upotrebu gospodarstvu, znanstvenim institucijama i općoj javnosti s druge strane.
2. Prelazak na (pretežito) samofinanciranje i tržišno poslovanje.
3. Kontinuirano održavanje izvrsnosti u postupcima:
 - a) priznavanja i održavanja prava intelektualnog vlasništva
 - b) pribavljanja, obrade i širenja informacija i znanja u vezi s intelektualnim vlasništvom.

5.2. CARINA:

Carinska uprava (CU) u okviru Ministarstva financija (MFIN) u procesu je reorganizacije kako bi udovoljila složenim zahtjevima novog režima u EU i zahtjevima Svjetske carinske unije. U toj reorganizaciji ima potporu dvojnog projekta s Austrijskom carinskom vlasti. Carinska uprava će do 2007. g. u potpunosti primijeniti i provesti mjere koje se odnose na prava intelektualnog vlasništva.

U pogledu prava intelektualnog vlasništva, MFIN će se baviti sljedećim strategijskim čimbenicima:

Kratkoročne mjere:

MFIN će se pobrinuti:

1. da CU na prvoj stranici svoje internetske stranice uvede podstranicu koja će opisati novi režim carinskih mjera protiv povrede prava intelektualnog vlasništva;
2. da se carinski uredi na graničnim prijelazima opreme digitalnim kamerama za snimanje robe koja navodno povređuje prava intelektualnog vlasništva kako bi snimke na vrijeme prosljedili dotičnim nositeljima prava;
3. da se CU osposobi za kontakt s nositeljima prava intelektualnog vlasništva i da surađuje s Policijom i Državnim inspektoratom u uspostavi registra nositelja ili njihovih predstavnika, po mogućnosti u DZIV-u i u suradnji s njim.

¹² Rješenje koje primjenjuju najnaprednije zemlje (usporedive veličine) kao što su Švicarska, Danska, Singapur, preko velikih europskih zemalja (Velika Britanija), do zemalja kandidatkinja za EU koje su nedavno donijele vlastite strategije, kao što je Rumunjska.

Srednjoročne mjere:

MFIN će se pobrinuti za:

1. razvoj i implementaciju mehanizama suradnje s gospodarskim subjektima u provedbi prava intelektualnog vlasništva od strane Carinske uprave;
2. razvoj i implementaciju mehanizama suradnje s drugim tijelima za provedbu zaštite (policija, Državni inspektorat) u području zajedničke izobrazbe (razvoj sadržaja te zajednička oprema, zajedničke prostorije i zajednički programi);
3. definiranje zahtjeva te razvoj i implementaciju mehanizama suradnje s drugim tijelima za provedbu zaštite u prikupljanju, razmjeni ili pružanju informacija (baza podataka s informacijama o pravu intelektualnog vlasništva, registar komercijalnih zastupnika nositelja prava intelektualnog vlasništva u DZIV-u);
4. definiranje zahtjeva te izradu i pružanje statističkih podataka javnosti o uspješnoj provedbi zaštite radi promicanja svijesti o vrijednostima prava intelektualnog vlasništva;
5. razvoj i implementaciju mehanizama za razmjenu informacija s drugim tijelima za provedbu zaštite o novim vrstama povrede prava otkrivenim na granici ili o određenim povredama prava;
6. implementaciju općeg poboljšanja funkcioniranja, opreme, izobrazbe i infrastrukture Carinske uprave u cilju što bržeg izvršenja obveza u pogledu razine zaštite prava intelektualnog vlasništva prema Privremenom sporazumu.

5.3. DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO (DO):

Kako je Državno odvjetništvo usko povezano s pravosudnim tijelima, strategije vezane uz pravosudni sustav RH iz poglavlja VI. primjenjuju se mutatis mutandis na njega.

Srednjoročne mjere:

1. MP će predložiti, u okviru opće reforme pravosuđa, koncentraciju progona kaznenih djela povrede prava intelektualnog vlasništva u Državna odvjetništva nadležna za 4 općinska suda – Zagreb, Rijeka, Split i Osijek, slično koncentraciji građanskih parnica glede prava intelektualnog vlasništva na Trgovačke sudove u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku.
2. MP će se pobrinuti da državni odvjetnici budu uključeni u:
 - a) programe izobrazbe predviđene u Strategiji,
 - b) prikupljanje, evaluaciju i pružanje (drugim sudionicima NSIV-a i javnosti) korisnih statističkih podataka, i
 - c) stalnu suradnju s drugim sudionicima NSIV-a.

5.4. DRŽAVNI INSPEKTORAT (DI):

Sukladno izmjenama u Zakonu autorskom pravu i srodnim pravima, Državni inspektorat (DI) je prestao sa provedbom nadzora javnog izvođenja djela zaštićenih autorskim pravom. Nova je praksa sukladna važećem hrvatskom sustavu zaštite prava intelektualnog vlasništva. Ipak, nadzor primjenjivan u prošlosti doprinosa je boljoj zaštiti prava olakšavajući ujedno rad DKO-ova.

U međuvremenu do donošenja ove Strategije Državni inspektorat je osnovao specijalizirani odjel za intelektualno vlasništvo u okviru službe nadzora u području prometa roba i usluga.

Kratkoročne mjere:

1. Državnom inspektoratu će se osigurati dostatan prostor za pohranu oduzete krivotvorene i piratske robe u suradnji s Carinskom upravom i policijom.

Srednjoročne mjere:

1. Budući da aktivnosti DI-a obavljaju inspektori specijalizirani za određena područja, potrebna je njihova izobrazba (po mogućnosti zajedno s policijskim i carinskim službenicima) u pogledu provedbe mjera protiv povrede prava intelektualnog vlasništva; DI će nastaviti (specijaliziranu) izobrazbu (tj. izobrazbu za određene proizvode i s određenim ciljem uključujući seminare organizirane od strane industrije o njezinim glavnim proizvodima, njezinim tehnološkim zaštitnim mjerama, prepoznavanju piratske i krivotvorene robe i drugim stvarima).
2. DI će se pobrinuti za razvoj mehanizama suradnje s drugim tijelima NSIV-a u zajedničkoj izobrazbi (razvoj sadržaja i zajednička oprema i programi);
3. DI će se pobrinuti za definiranje zahtjeva te razvoj mehanizama suradnje s drugim tijelima za provedbu zaštite u prikupljanju, razmjeni ili pružanju informacija (baza podataka s informacijama o pravima intelektualnog vlasništva, registar komercijalnih zastupnika nositelja prava u DZIV te razmjena takvih informacija s Carinskom upravom, policijom, itd.);
4. DI će se pobrinuti za definiranje zahtjeva te za razvoj i pružanje javnosti statističkih podataka o uspjesima provedbe zaštite radi podizanja svijesti o vrijednostima prava intelektualnog vlasništva.

5.5. POLICIJA:

Vlada RH podupire dodatnu odgovarajuću izobrazbu i pribavljanje opreme koja je nedostatna, posebice u IT opremi i infrastrukturi, kako bi policija u potpunosti provodila zaštitu prava intelektualnog vlasništva u svome djelokrugu.

Srednjoročne mjere:

MUP će se pobrinuti:

1. za definiranje prioriteta i značaja danih provedbi zaštite prava intelektualnog vlasništva, na temelju ove Strategije, u odnosu na druge policijske mjere u provedbi redovitih zadaća;
2. za primjereno proširenje/unapređenje specijalizirane organizacijske jedinice za intelektualno vlasništvo u sustavu suzbijanja gospodarskog kriminaliteta;
3. za izobrazbu i obuku policijskih službenika u pogledu provedbe mjera protiv prodaje piratskih i krivotvorenih proizvoda na ulici te neodobrenih izvedaba zaštićenih djela;
4. za dostatan skladišni kapacitet na raspolaganju policiji za privremeno skladištenje oduzete krivotvorene i piratske robe u suradnji s CU i DI.

VI. UNAPREĐENJE PROVEDBE/OSTVARIVANJA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

U ovom poglavlju definiraju se mjere koje se odnose prvenstveno na pravosudni sustav RH i vladine resore dok se mjere za unapređenje provedbe/ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva u kontekstu zajedničkog djelovanja s drugim dionicima NSIV-a definiraju u posebnoj poglavlju VIII. Interesne skupine.

RH je postigla velik napredak u području građanskopravne, kaznenopravne i upravnopravne zaštite intelektualnog vlasništva. Većina mjera predviđenih u odgovarajućim zakonima provodi se u praksi, a tijela za zaštitu prava intelektualnog vlasništva općenito su svjesna važnosti toga područja. Na inicijativu DKO-a ili gospodarskih udruga i u suradnji s njima, Državni inspektorat, Policija i drugi provode velike i uspješne kampanje vezane uz kaznenopravnu zaštitu. Što se tiče građanskopravnih mjera, RH ima dobro rješenje koncentracije sporova u području prava intelektualnog vlasništva što omogućava specijalizaciju sudaca i posebno postupanje s ovim predmetima.

Ostaju problemi dugotrajnih sudskih postupaka, nedostatno učinkovita upotreba privremenih mjera i provedba kaznenih postupaka, nedostatno djelovanje policije itd.

Srednjoročne aktivnosti:

1. MP, MZOŠ u suradnji s DZIV-om će:
 - 1.1. predložiti i implementirati u okviru opće reforme pravosuđa umanjenu ulogu Upravnog suda u svim pitanjima prava intelektualnog vlasništva prijenosom njegovih nadležnosti na Visoki trgovački sud.
 - 1.2. osnovati Žalbeno vijeće u okviru DZIV-a te mu dati nadležnost za provedbu žalbenog postupka na odluke DZIV-a u postupcima stjecanja prava intelektualnog vlasništva.
 - 1.3. odrediti nadležnost Trgovačkog suda u Zagrebu da sudi po odlukama Žalbenog vijeća;
 - 1.4. punu nadležnost u pitanjima vezanim uz prava intelektualnog vlasništva, uključujući njihov opoziv, ništavost i nevaljanost prenijeti na postupanje pred trgovačkim sudovima.
2. MP, MZOŠ u suradnji s DZIV-om će predložiti i implementirati u okviru opće reforme pravosuđa koncentraciju parnica vezanih za patente samo pri Trgovačkom sudu u Zagrebu (zbog malog broja takvih slučajeva i potrebnog iskustva);
3. MP će u suradnji s DZIV-om ostvariti i održati vezu s EPO-om i OHIM-om kako bi se omogućilo sudjelovanje sudaca koji se bave pravom intelektualnog vlasništva na seminarima i sastancima što ih redovito organiziraju te institucije za suce koji se bave patentima i žigovima.;
4. MP će proučiti, pripremiti i predložiti u okviru opće reforme pravosuđa koncentraciju kaznenih predmeta koji se odnose na povrede prava intelektualnog vlasništva na manji broj općinskih sudova u zemlji (slično koncentraciji građanskih parnica koje se odnose na predmete prava intelektualnog vlasništva). Na jednak način će se postupiti glede koncentracije prekršajnih postupaka;
5. MP će se pobrinuti da sudovi imaju dostatan skladišni kapacitet za privremeno skladištenje oduzete krivotvorene i piratske robe (u suradnji s policijom, CU i DI);
6. MP će poduzeti mjere za prikupljanje i objavljivanje izrečenih pravomoćnih presuda čime će posredno djelovati na veću usklađenost tumačenja relevantnih zakona u području prava intelektualnog vlasništva. MP će podatke o pokrenutim i okončanim postupcima za

zaštitu prava intelektualnog vlasništva na odgovarajući način učiniti dostupnima zainteresiranim dionicima NSIV-a u suradnji s DZIV-om;

7. MP će podržati Pravosudnu akademiju, posebice osiguravanjem organizacije obuke metodom oponašanja sudskih postupaka i sličnim sredstvima izobrazbe, te omogućiti sucima trgovačkih sudova sudjelovanje u obrazovnim i informativnim događanjima organiziranim pod pokroviteljstvom MP-a;
8. MP će skrbiti za puno korištenje Pravosudne akademije u razvoju ljudskih resursa u području prava intelektualnog vlasništva;
9. MP će se pobrinuti za sudjelovanje sudaca trgovačkih sudova i Visokog trgovačkog suda u redovitoj izobrazbi i stručnim susretima sudaca koji se bave pravom patenta što ih organizira EPO u suradnji sa vodećim znanstvenim institucijama;
10. Ministarstva nadležna za Državni inspektorat, Carinsku upravu i Policiju će se pobrinuti za usklađenost računalnih programa i mreža za razmjenu informacija poradi identifikacije predstavnika nositelja prava te za on-line informacijske točke. Ova aktivnost uključuje redovite sastanke za razmjenu informacija o sumnjivoj robi i o novim događanjima u području povrede prava intelektualnog vlasništva;
11. U svrhu usklađivanja zakonodavstva s Direktivom br. 2004/48/EZ o provedbi zaštite prava intelektualnog vlasništva od 29. travnja 2004. odgovarajući zakoni će se cjelovito provjeriti.

Dugoročne mjere:

Ministarstva nadležna za Državni inspektorat, Državno odvjetništvo, Carinsku upravu, policiju, prekršajne sudove, općinske sudove, trgovačke sudove pobrinut će se za:

1. prikupljanje, evaluaciju i vođenje od strane tih organizacija posebnih statističkih podataka o povredama prava intelektualnog vlasništva, te godišnje publikacije s tim podacima.
2. ostvarivanje suradnje s međunarodnim institucijama za provedbu zaštite prava radi razmjene iskustava i metoda u borbi protiv njihove povrede;
3. ostvarivanje bilateralne suradnje s odgovarajućim institucijama europskih zemalja za provedbu zaštite prava radi razmjene iskustava i informacija u borbi protiv povreda prava intelektualnog vlasništva;
4. izradu izmjena i dopuna odgovarajućih zakona u odnosu na odredbe o provedbi zaštite prava intelektualnog vlasništva kako bi se postigla potpuna usklađenost sa odredbama Direktive br. 2004/48/EC od 29. travnja 2004.;
5. provedbu analiza pravomoćnih sudskih odluka u postupcima u vezi s pravom intelektualnog vlasništva i objava sudske prakse u specijaliziranim izdanjima.

VII. UNAPREĐENJE PRIMJENE INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA KAO RAZVOJNOG RESURSA

Vlada RH će najznačajniji institucionalni poticaj unapređenju primjene svih oblika intelektualnog vlasništva kao razvojnog resursa, u promatranom razdoblju dati putem DZIV-a provedbom strategija opisanih u točki 5.1.

U ovom se poglavlju definiraju mjere, osim institucionalnih, kojima će Vlada RH potaknuti gospodarsku primjenu intelektualnog vlasništva prvenstveno u području tehnologije i marketinga kao čimbenika konkurentnosti gospodarstva.

"Znanost i njezina primjena, tehnologija, od temeljne su važnosti u razvoju suvremenog društva i izravno utječu na inovativnu moć zemlje i na njezinu konkurentnost. One podupiru i pridonose razvoju ostalih područja javne politike, obrazovanja, zdravstva, okoliša itd. i važne su za poboljšanje dobrote i kvalitete života građana, što je prvenstveni cilj javne politike.

Razvoj Hrvatskog inovacijskog sustava (HIS) i podupiranje inovacijske kulture jedna je od važnih djelatnosti MZOŠ-a. Stvaranje HIS-a stvara temelje jačanja konkurentnosti i na znanju temeljenih natjecateljskih sposobnosti za hrvatska poduzeća. U tom smislu puna će se pažnja posvetiti povezanosti i komplementarnosti privatnog i javnog sektora." ¹³

Tijekom donošenja ove Strategije realizirane su sljedeće mjere u svrhu unapređenja HIS-a:

1. MZOŠ i MINGORP potpisali su ugovor o suradnji na programskoj i institucionalnoj implementaciji HIS-a
2. MZOŠ i MINGORP osnovali su Vijeće HIS-a.
3. MINGORP u zadnje dvije godine provodi projekt "Inovacija" u okviru Programa poticanja malog i srednjeg poduzetništva namijenjen inovatorima, pravnim i fizičkim osobama. Sredstva iz projekta koriste se za, pretragu stanja tehnike, zaštitu intelektualnog vlasništva na nacionalnoj i međunarodnoj razini, izradu prototipa, izlaganje na specijaliziranim sajmovima, licenciranje. O potporama odlučuje povjerenstvo MINGORP-a, DZIV-a i predstavnika inovatora.

Provedba ostalih mjera u svrhu unapređenja primjene intelektualnog vlasništva kao razvojnog resursa predviđa se sljedećom dinamikom:

Srednjoročne mjere:

1. DZIV će prirediti prijevod i izdati u obliku knjiga i elektroničkom obliku, VIII. izdanje Međunarodne klasifikacije patenata, kao iznimno složenog razredbenog sustava koji omogućava djelotvornu i široku primjenu patentnih informacija.
2. Vijeće HIS-a kao zajedničko tijelo pobrinut će se za žurno osiguranje primjerene institucionalne potpore HIS-a i poticanje provedbe programa HITRA.
3. DZIV, će u suradnji sa Državnim zavodom za mjeriteljstvo (DZM), Hrvatskim zavodom za norme (HZN) i Hrvatskom akreditacijskom agencijom (HAA) organizirati, opremiti i voditi zajednički informacijski multimedijalni centar za korisnike iz svih tehnologijskih i industrijskih područja.
4. DZIV i vijeće HIS-a će u suradnji s WIPO-om utemeljiti Nacionalnu nagradu za inovativnost kao mjeru za promicanje i poticanje ozbiljnog i ciljanog izumiteljstva više tehnologijske razine.
5. DZIV će u suradnji s WIPO-om i WTO-om prirediti Program radionice i Vodič za pregovaranje i ugovaranje licenciranja i prijenosa tehnologije za potrebe svih relevantnih subjekata bilo da su uložili davatelja ili primatelja licence tj. tehnologije.
6. DZIV će u suradnji s WIPO-om i EPO-om organizirati inicijalni seminar o intelektualnom vlasništvu za sveučilište u Zagrebu i u prikladnom vremenskom razmaku naprednu inačicu istog seminara.
7. DZIV će u suradnji s MINGORP-om i HGK-om provesti cjelovitu studiju o malim i srednjim poduzećima i industrijskom vlasništvu.
8. DZIV će u suradnji s MINGORP-om razviti javni uslužni program koji će gospodarskim subjektima pomagati u povećanju konkurentnosti u vezi s intelektualnim vlasništvom. Program će se odvijati po načelu "poduzeća koja uče" kako unaprijediti poslovanje kroz:
 - sprečavanje konkurenata u kopiranju ili nedopuštenom oponašanju proizvoda ili usluga poduzeća
 - izbjegavanju rasipanja investicijskih sredstava u istraživanje, razvoj i marketing
 - kreiranje korporativnog identiteta kroz aktivne strategije marke proizvoda ili usluge
 - pregovaranje licenciranja ("in or out") franšizinga ili drugih ugovornih transakcija temeljenih na intelektualnom vlasništvu

¹³ Doc. dr. sc. D. Primorac, ministar ZOŠ-a, Inovacijsko žarište VOL. 1(1)2004

- povećanje tržišne vrijednosti kompanije kroz povećanje vrijednosti nematerijalne aktive
 - pribavljanje "venture" kapitala te olakšan i napredniji pristup izvorima financiranja
 - olakšavanje ulaska na nova tržišta
 - izbjegavanje neželjenih povreda tuđih prava intelektualnog vlasništva i time izbjegavanje sudskih sporova, naknada šteta i gubitka tržišnog udjela
 - zakonito i legitimno besplatno korištenje svih najvrjednijih svjetskih tehnologija čija se patentna zaštita ne proteže na RH i/ili druga relevantna tržišta.
9. MINGORP će u sukcesivnim godišnjim razdobljima provoditi i dalje razvijati projekt "Inovacija" namijenjen inovatorima i poduzećima za financiranje pretraga stanja tehnike, prijava za zaštitu intelektualnog vlasništva, izradu prototipa, izlaganje na izložbama i sajmovima, licenciranje i druge oblike eksploatacije intelektualnog vlasništva.
 10. DZIV će inicirati i poduprijeti formiranje specijaliziranih agencija za evaluaciju, medijaciju i druge suvremene i razvijene usluge u menadžmentu intelektualnog vlasništva.
 11. DZIV će potaknuti i u suradnji s Državnim zavodom za statistiku (DZS) razviti sadržaj i strukturu statističkih podataka o intelektualnom vlasništvu, model njihova prikupljanja, obrade i objavljivanja kao temelja za pouzdano makroekonomsko praćenje i odlučivanje o intelektualnom vlasništvu u gospodarstvu RH.
 12. DZIV će potaknuti i u suradnji s MFIN-om cjelovito proučiti porezni sustav i predložiti koje njegove dijelove, u kojoj mjeri i na koji način RH može koristiti kao poticaj aktivnoj poduzetničkoj uporabi intelektualnog vlasništva na nacionalnoj i međunarodnoj razini.
 13. DZIV će inicirati, te sudjelovati s MINGORP-om, uz angažman domaćih i stranih stručnjaka, u izradi studije o utjecaju ostvarivanja i eksploatacije autorskih prava i drugih prava intelektualnog vlasništva na gospodarstvo. Studija će pokazati njihov stvarni učinak koji se ogleda na udio industrije temeljene na ovim pravima na bruto domaći proizvod, stopu zaposlenosti u tim industrijama, te njihov udio u vanjskoj trgovini.
 14. DZIV će potaknuti i u suradnji s MFIN-om i ekonomskim stručnjacima razviti financijsko knjigovodstvene metode poslovnog evidentiranja, kapitalizacije i procjene vrijednosti intelektualnog vlasništva kao nematerijalne aktive. Posljedično će predložiti i dati na usvajanje izmjene ili dopune odgovarajućih propisa (primjerice Zakona o računovodstvu). Time će se stvoriti temelji za pouzdano menadžersko odlučivanje u gospodarstvu RH a u vezi s intelektualnim vlasništvom.
 15. DZIV će uspostaviti bilateralnu ugovornu suradnju sa odgovarajućim nacionalnim institucijama skandinavskih zemalja Danske, Finske i Švedske radi izravnog uvida i odgovarajuće primjene najboljih svjetskih iskustava upotrebe intelektualnog vlasništva kao čimbenika gospodarskog rasta.

Dugoročne mjere:

1. Razvoj specijaliziranih ljudskih resursa u području intelektualnog vlasništva odgovarajućim obrazovnim programima.
2. Vlada RH podupire suradnju DZIV-a i DKO-va s jedne i udruga korisnika zaštićenih dijela s druge strane, radi njihovoga zajedničkog djelovanja na unapređenju zakonite uporabe djela zaštićenih autorskim i srodnim pravima.
3. Vlada RH podupire suradnju DZIV-a, HGK-a i HOK-a te njihovu zajedničku izradu informacijskih proizvoda i usluga u području intelektualnog vlasništva.

VIII. INTERESNE SKUPINE

8.1. DRUŠTVA ZA KOLEKTIVNO OSTVARIVANJE AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

Društva za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava (DKO) u RH pokrivaju važan dio provedbe prava intelektualnog vlasništva. Usprkos njihovim dobrim rezultatima postoje zadaće koje se ne izvršavaju a koje se odnose prvenstveno na potpuno pokrivanje prava koja se ostvaruju.

Kratkoročne mjere:

1. MZOŠ će uz pomoć DZIV-a provesti postupak imenovanja Vijeća stručnjaka u području autorskog prava i srodnih prava.
2. DZIV će poduzeti aktivnosti u informiranju i poticanju nositelja prava na osnivanje DKO-a za vizualna prava (za prava umnožavanja, za prava javne posudbe i za pravo slijeđenja) i DKO-a autora i izdavača (za prava umnožavanja i za pravo javne posudbe);
3. DZIV će aktivno provoditi inspekcijski nadzor DKO-va i donijeti unutarnje propise za provedbu inspekcije DKO-va.

Srednjoročne mjere:

1. DKO-vi će započeti prikupljanje naknada za privatnu reprodukciju zaštićenih dijela na temelju članka 32. Zakona autorskom pravu i srodnim pravima (ZAPSP). Za tu svrhu potrebna je zajednička akcija od strane DKO-va. Nadalje, DKO-vi i Carinska uprava će razjasniti i dogovoriti zakonite načine i putove pružanja podataka od strane CU o uvozu praznih medija za snimanje i novih uređaja poštujući poslovne tajne uvoznika;
2. DKO-vi će započeti prikupljanje naknade za javnu posudbu autorskih djela predviđenu u članku 33. ZAPSP-a. Ministarstvo kulture (MINK) će proučiti mogućnost rješavanja ovog pitanja ne s pojedinim knjižnicama, već izravno (u formi općeg zajedničkog sporazuma) s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom (NSK) kao središnjom institucijom Hrvatskog knjižničkog sustava. DZIV će pomoći DKO-vima i NSK-u u postupku dogovaranja i pojašnjavanju pravnih elemenata takvog sporazuma.

8.2. DRUGI SUDIONICI SUSTAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Udruge nositelja prava industrijskog vlasništva, udruge korisnika djela zaštićenih autorskim i srodnim pravima, udruge gospodarskih subjekata i potrošača, ovlašteni zastupnici u području intelektualnog vlasništva, odvjetništvo, sveučilišta i stručni konzultanti imaju važnu ulogu u provedbi zaštite prava intelektualnog vlasništva.

Vlada će poticati dionike sustava na raspravu o uključivanju u taj proces. Uključivanje nositelja prava ovisi o njihovu vlastitom interesu za sudjelovanje. Poticanje se sastoji od ad hoc ili redovitih sastanaka na kojima će sudjelovati i predstavnici nadležnih ministarstava.

Srednjoročne mjere:

1. DZIV će, u dogovoru s relevantnim tijelima za provedbu zaštite i u obliku koji odgovara tim tijelima, uspostaviti registar ili bazu podataka nositelja odnosno predstavnika nositelja prava intelektualnog vlasništva (nositelja žiga, industrijskog dizajna, većih proizvođača fonograma, proizvođača audio-vizualnih djela, većih izdavača itd.) koji će biti dostupan tijelima za provedbu zaštite i legitimno zainteresiranim strankama (Carinska uprava, Državni inspektorat, policija, sudovi, zastupnici). Registar će se temeljiti na javnom pozivu i očekivanoj suradnji svih stranaka koje su istinski zainteresirane za zaštitu svojih prava u RH;

2. DZIV će poticati ovlaštene zastupnike u području prava intelektualnog vlasništva na udruživanje u Komoru i donošenje Kodeksa o poslovanju i pravila o tarifama;
3. DZIV će organizirati i provoditi stručne ispite za zastupnike u području prava intelektualnog vlasništva kako je to predviđeno zakonom, uz mogućnost prethodne pripreme kandidata kroz prilagođene stručne seminare;
4. DZIV će dati inicijativu MP-u i MZOŠ-u i pomoći im da potaknu razvoj mreže sudskih stručnjaka za sporove u području prava intelektualnog vlasništva (vještaka) konzultanata i menadžera u području intelektualnog vlasništva, te njihovog strukovnog udruživanja;
5. DZIV će potaknuti suradnju s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja posebice s obzirom na DKO-ve i pomoći Agenciji da se upozna s relevantnim aktivnostima i praksom u području prava intelektualnog vlasništva na europskoj razini.

Dugoročne mjere:

1. Nadležna ministarstva i DZIV će pri donošenju strategijskih odluka u području intelektualnog vlasništva intenzivnije uključivati druge dionike NSIV-a i osigurati im više vremena za reagiranje u vezi s izmjenama i dopunama propisa ili u vezi s izradom relevantnih obrazovnih programa, programa obuke državnih službenika u području intelektualnog vlasništva, preispitivanja nacionalnih programa za provedbu zaštite prava intelektualnog vlasništva;
2. Nadležna ministarstva će poticati tijela za provedbu zaštite (Državni inspektorat, Državno odvjetništvo, Carinska uprava, Policija) da redovito (npr. godišnji međusobno izvještajni sastanci) surađuju s udrugama nositelja prava (BSA, IFPI, MPA itd.);
3. MZOŠ i DZIV će u suradnji s drugim relevantnim sudionicima u provedbi ove Strategije stvoriti u široj javnosti, posebice kod gospodarskih subjekata svijest o pravu intelektualnog vlasništva što će stvoriti klimu za uvođenje izbornih/obvezatnih predmeta iz područja prava intelektualnog vlasništva u diplomsku ili poslijediplomsku nastavu na određenim fakultetima.
4. DZIV će potaknuti rad međunarodnih stručnih nevladinih udruga iz područja intelektualnog vlasništva (AIPPI, LESI) i osnivanje hrvatskih nacionalnih udruga nositelja prava.
5. DZIV će kontinuirano surađivati s udrugama inovatora/izumitelja (posebice sa Hrvatskom zajednicom tehničke kulture (HZTK), Hrvatskim savezom inovatora (HSI), Zajednicom za inventivni rad (ZIR) HGK-a u okviru Sektora za industriju) sudjelujući na odgovarajući način u njihovim redovitim i povremenim aktivnostima.

IX. PODIZANJE SVIJESTI O PRAVU INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, OBUKA I OBRAZOVANJE

9.1. Mjere Vlade RH vezane uz podizanje svijesti o pravu intelektualnog vlasništva

Vlada će pridonositi podizanju svijesti o intelektualnom vlasništvu neposredno, vlastitom inicijativom na odgovarajući način priopćenom javnosti te strankama na koje se to odnosi i posredno potičući aktivnosti državnih tijela i interesnih skupina.

Neposredan doprinos ostvarit će se kroz:

1. redovito izvješćivanje o aktivnostima u provedbi zaštite prava i uspjesima nadležnih državnih tijela u različitim područjima zaštite prava intelektualnog vlasništva uz odgovarajuću medijsku pokrivenost;
2. posebno navođenje značajnih povremenih uspjeha uz odgovarajuću medijsku pokrivenost;

3. striktnu politiku da državna tijela koriste samo na zakonit način nabavljene (bez povrede prava intelekt. vlasništva) računalne programe, u nabavi pažljivo utvrđuju eventualno krivotvorene proizvode ili proizvode ili usluge nepovlasno označene tuđim žigom odnosno zaštićenom zemljopisnom oznakom ili proizvode koji vrijeđaju prava industrijskog dizajna, autorsko pravo itd.;
4. uvođenje prava intelektualnog vlasništva u redovitu izobrazbu i obuku osoblja relevantnih državnih tijela;
5. promicanje zaštite intelektualnog vlasništva u obrazovnom sustavu ili putem inicijativa gospodarske politike.

Posredni doprinosi jesu sponzoriranje ili iniciranje događanja vezanih uz jačanje svijesti o intelektualnom vlasništvu, te sudjelovanje visokih državnih dužnosnika i službenika u tim događanjima organiziranim od strane interesnih skupina i gospodarskih subjekata.

Srednjoročne i dugoročne mjere u izobrazbi pod pokroviteljstvom ministarstava:

1. MP će poticati i podržavati aktivnosti u izobrazbi sudaca:
 - 1.1. zahtijevajući da suci zaduženi za predmete vezane uz pravo intelektualnog vlasništva pohađaju takvu izobrazbu u okviru Pravosudne akademije
 - 1.2. opremanjem specijalizirane knjižnice s pravnom literaturom, najnovijim komentarima, priručnicima i slično te korištenjem već postojećih resursa DZIV-a
 - 1.3. omogućavanjem specijalizirane izobrazbe s oponašanjem sudskih postupaka za suce trgovačkih sudova na specijaliziranim sudovima u zemljama EU;
2. Nadležna ministarstva će preporučiti Policiji, Carinskoj upravi i Državnom inspektoratu da surađuju u izobrazbi vezanoj uz prava intelektualnog vlasništva, koristeći vanjske predavače iz DZIV-a, sveučilišta i sudstva za opća područja i predavače iz pravosuđa, policije i Carinske uprave za posebna područja;
3. DZIV će radi kontinuiranog poučavanja o svim aspektima intelektualnog vlasništva prvenstveno svojih djelatnika, ali i svih dionika NSIV-a i drugih zainteresiranih skupina i pojedinaca osnovati internu akademiju za intelektualno vlasništvo.

Dugoročne mjere u obrazovanju pod pokroviteljstvom ministarstava:

1. MZOŠ će predvidjeti mogućnost osnivanja katedre za intelektualno vlasništvo i osigurati da svi odgovarajući fakulteti mogu svojim studentima dati potrebni uvid u važnije aspekte intelektualnog vlasništva.
2. MZOŠ će preporučiti da se u nastavni program srednjih i viših škola u jednoj od zadnjih godina uključe predavanja o intelektualnom vlasništvu, njegovoj uporabi i zloporabi.
3. Vlada će osnovati Akademiju za izobrazbu viših državnih službenika koja će obuhvaćati i izobrazbu u području intelektualnog vlasništva.

9.2. Mjere drugih subjekata:

Srednjoročne i dugoročne mjere:

Nadležna ministarstva će podupirati aktivnosti gospodarskih subjekata, u prvome redu pružajući suradnju i sudjelovanje u događanjima organiziranim od strane gospodarskih subjekata.

DKO-vi su općenito zainteresirani za promicanje svijesti o autorskom i srodnim pravima i za njihovo učinkovito ostvarivanje, te su posljedično zainteresirani za sudjelovanje u pružanju izobrazbe tijelima nadležnim za provedbu zaštite prava. Nadležna tijela će aktivno sudjelovati u toj suradnji.

HGK će svojim članovima pružiti informacije o potrebi zaštite intelektualnog vlasništva stvorenog u poduzećima i o potrebi upoznavanja s mogućnostima njihove aktivne uporabe u poslovnom odlučivanju. HGK će svoju infrastrukturu aktivno rabiti kao kanal širenja svih važnih informacija koje se generiraju u nacionalnom sustavu intelektualnog vlasništva, prvenstveno u DZIV-u.

Nadležna ministarstva i DZIV će potaknuti ovlaštene patentne i žigovne zastupnike i članove odvjetništva specijaliziranih za sporove i provedbu zaštite prava intelektualnog vlasništva na uspostavu veze s Europskim patentnim institutom i komorama patentnih i žigovnih zastupnika i u tome im dati potporu.

X. ZAKLJUČNE ODREDBE

Za ispravno funkcioniranje i održivost NSIV-a nužni su svi čimbenici sustava navedeni u ovom dokumentu, pravila za sudionike sustava (propisi), planovi kao instrumenti provedbe Strategije i odgovarajući korektivni mehanizam.

Kako institucije i propisi već postoje a mjere za unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira su ovim dokumentom detaljno definirane, presudnu važnost za uspješnu provedbu ove strategije imaju preostala dva čimbenika.

Temeljni instrumenti realizacije ove Strategije su dugoročni/srednjoročni planovi rada i razvoja nadležnih institucija NSIV-a, prvenstveno Dugoročni plan Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo 2005-2010.

Vlada obvezuje sva nadležna tijela da u svojim dugoročnim/srednjoročnim planovima na odgovarajući način planiraju provedbu mjera iz ove strategije.

Vlada obvezuje sva nadležna tijela za provedbu ove strategije da o realizaciji mjera redovito podnose izvješća.

Izvješća se podnose sukladno dinamici provedbe mjera, a najmanje jednom godišnje. Izvješća se podnose Vladi RH putem Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo, koji Vladi RH podnosi objedinjeno godišnje izvješće, te isto dostavlja svim dionicima nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva.

Temeljni korektivni mehanizam čine korisnici sustava koji upućuju prigovore na nedostatke sustava tijekom provedbe mjera iz ove strategije. Vlada potiče udruge, komore i druge asocijacije korisnika NSIV-a da redovito upućuju takve prigovore nadležnim tijelima za odgovarajuće aspekte sustava te obvezuje nadležna tijela da:

- prouče zaprimljeni prigovor
- poduzmu mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka
- o tome izvijeste podnositelja prigovora i sve zainteresirane dijelove javnosti
- o tome izvijeste Vladu putem nadležnog ministarstva u redovitim izvješćima o provedbi Strategije.

Konvencije i ugovori u području intelektualnog vlasništva

1. Međunarodne konvencije i sporazumi koji se odnose na prava intelektualnog vlasništva

- 1.1. Konvencija o osnivanju Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO konvencija, 1967., uključujući izmjene 1979.)
- 1.2. Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (WTO – Sporazum TRIPS)

2. Međunarodne konvencije i sporazumi koji se odnose na autorsko pravo i srodna prava

- 2.1. Bernska konvencija za zaštitu književnih i umjetničkih djela iz 1886. godine (Pariški akt 1971.)
- 2.2. Univerzalna konvencija o autorskom pravu (Ženevski tekst, 1952.)
- 2.3. Univerzalna konvencija o autorskom pravu (Pariški tekst 1971.)
- 2.4. Međunarodna konvencija za zaštitu umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju (Rimska konvencija, 1961.)
- 2.5. Konvencija za zaštitu proizvođača fonograma od neodobrenoga umnožavanja njihovih fonograma (Fonogramska konvencija, Geneva 1971.)
- 2.6. Konvencija o distribuciji signala za prijenos programa satelitom (Satelitska konvencija, Brussels, 1974.)
- 2.7. Ugovor o autorskom pravu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (Geneva, 1996.)
- 2.8. Ugovor o izvedbama i fonogramima Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (Geneva, 1996.)

3. Međunarodne konvencije i sporazumi koji se odnose na prava industrijskog vlasništva

- 3.1. Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva (1883.)
- 3.2. Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova (1891.)
- 3.3. Nicanski sporazum o međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga u svrhu registracije žigova (1957.)
- 3.4. Strasbourški sporazum o međunarodnoj klasifikaciji patenata (1971.)
- 3.5. Lokarnski sporazum o uspostavi međunarodne klasifikacije industrijskog dizajna (1968.)
- 3.6. Bečki sporazum o međunarodnoj klasifikaciji figurativnih elemenata žigova
- 3.7. Ugovor o suradnji na području patenata (PCT, Washington, 1970.)
- 3.8. Budimpeštanski ugovor o međunarodnom priznavanju depozita mikroorganizama za potrebe patentnog postupka (1977.)
- 3.9. Protokol koji se odnosi na Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova (Madridski protokol, 1989.)

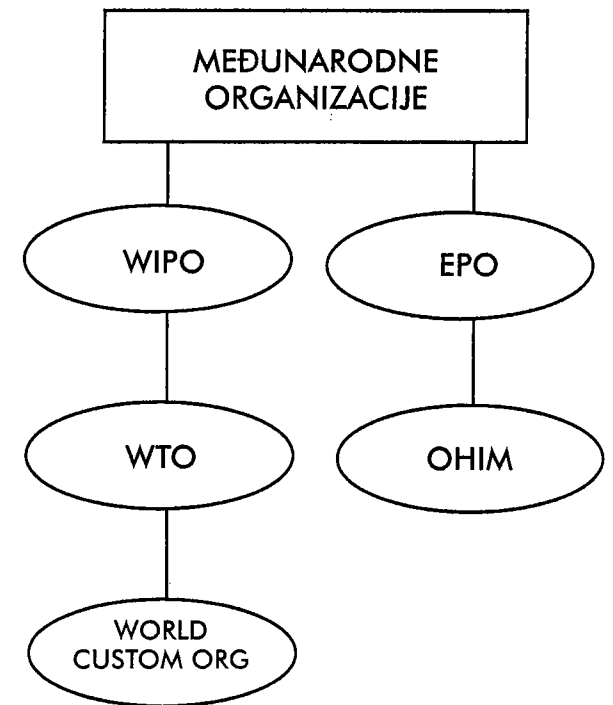
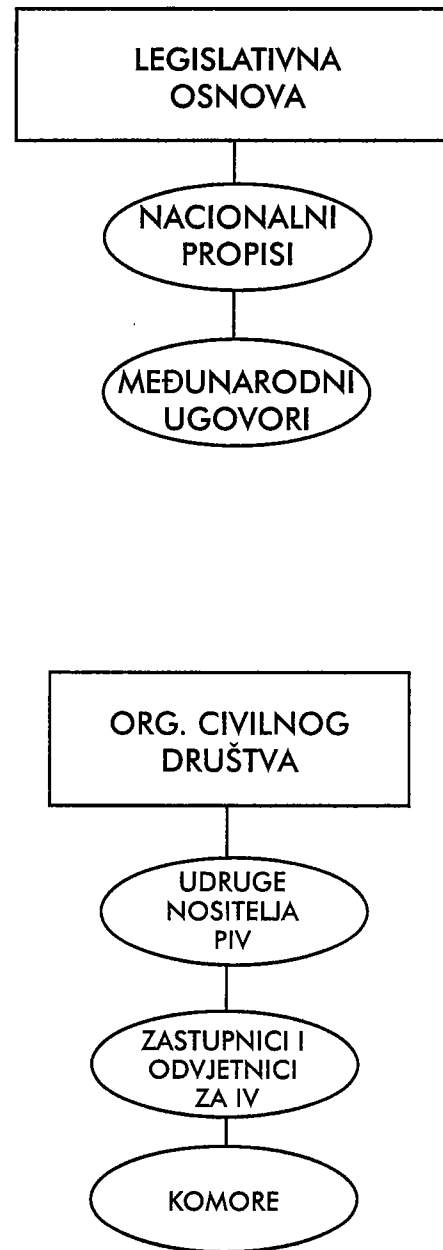
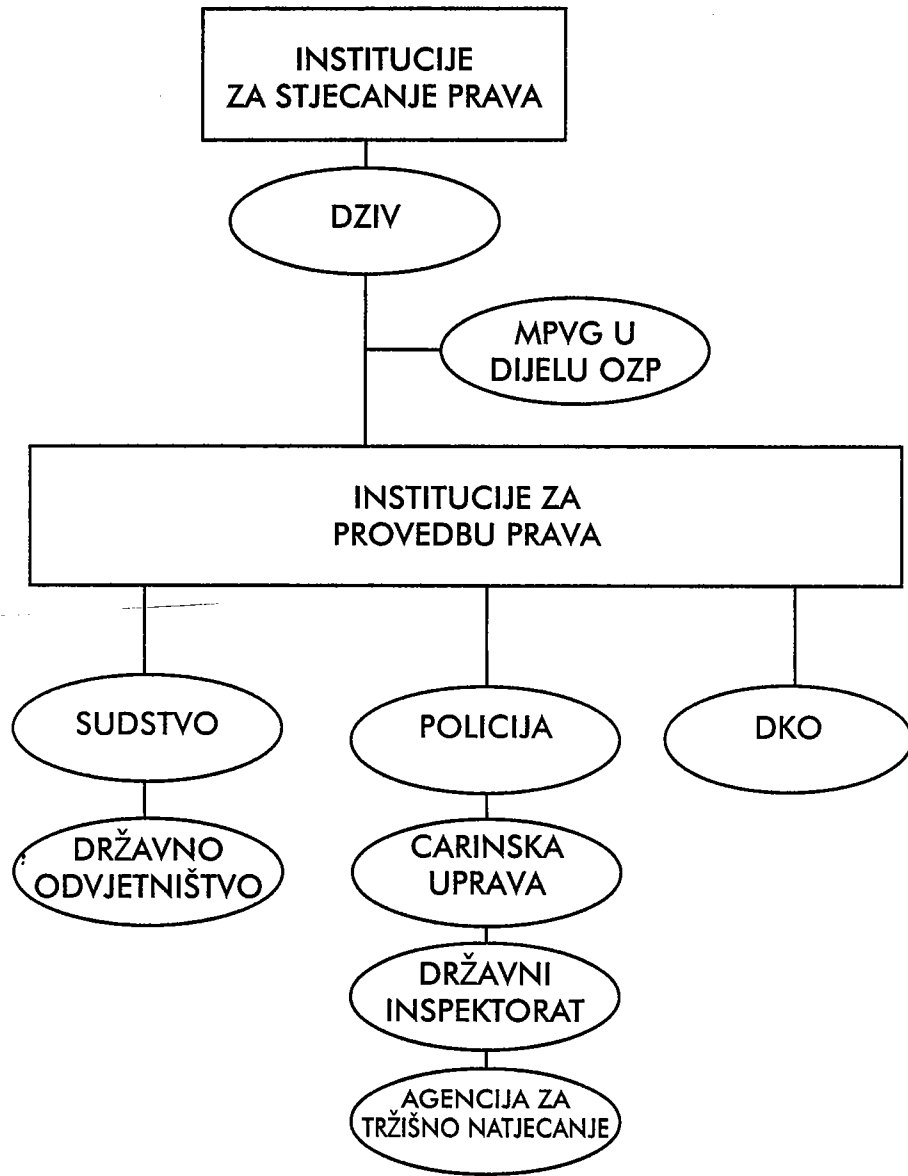
- 3.10. Haški Sporazum o međunarodnoj pohrani industrijskoga dizajna od 6. studenoga 1925., revidiran u Hagu 28. studenoga 1960. (Haški akt, 1960.), i dopunjen u Stockholmu, 14. srpnja 1967., s izmjenama od 28. rujna 1979. (Stockholmski dopunski akt, 1967.)
- 3.11. Ženevski akt Haškoga sporazuma o međunarodnoj registraciji industrijskoga dizajna, usvojen u Ženevi 2. srpnja 1999.
- 3.12. Ugovor o patentnom pravu
- 3.13. Ugovor o pravu žiga
- 3.14. Nairobijski ugovor o zaštiti olimpijskog simbola

4. BILATERALNI UGOVORI

- 4.1. Ugovor o suradnji između IV Australija i Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo RH
- 4.2. Ugovor o suradnji između Austrijskog ureda za patente i Državnog zavoda za patente RH
- 4.3. Protokol o razumijevanju između Austrijskog ureda za patente i Državnog zavoda za patente RH
- 4.4. Sporazum između Vlade RH i Europske patentne organizacije o suradnji na području patenata (Sporazum o suradnji i proširenju)
- 4.5. Zajednički memorandum o upotrebi rezultata ispitivanja između Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo RH i Japanskog ureda za patente
- 4.6. Ugovor o suradnji u području upotrebe rezultata ispitivanja između Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo Narodne Republike Kine i Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo RH
- 4.7. Protokol o razumijevanju između Državnog ureda za izume Republike Mađarske i Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo RH
- 4.8. Zajednički protokol Njemačkog ureda za patente i Državnog zavoda za patente RH
- 4.9. Zajednički protokol Njemačkog ureda za patente i Državnog zavoda za patente RH
- 4.10. Memorandum o razumijevanju između Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo RH i Njemačkog ureda za patente i žigove
- 4.11. Ugovor o razmjeni patentne dokumentacije između Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo RH i Saveznog instituta za industrijsko vlasništvo Rospatent-a
- 4.12. Ugovor o suradnji u području ispitivanja patentnih prijava između Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo RH i Ruske agencije za patente i žigove
- 4.13. Memorandum o dobroj suradnji između Ureda za industrijsko vlasništvo Republike Slovačke i Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo RH
- 4.14. Ugovor o suradnji u području upotrebe rezultata ispitivanja između Švedskog ureda za patente i registraciju i Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo RH

- 4.15. Sporazum između Danskog ureda za patente i žigove i Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo
- 4.16. Protokol o suradnji između Danskog ureda za patente i žigove i Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo

KOMPONENTE NACIONALNOG SUSTAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Registrirana prava intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj

Žigovi	Domaći	Strani	Ukupno
			104 180
Domaći registar	5 963	12 454	18 417
Prema Madridskom ugovoru			85 763

Industrijsko obličje	Domaći	Strani	Ukupno
			1 357
Domaći registar	974	377	1 351
Prema Haškom sporazumu			6

Patenti	Domaći	Strani	Ukupno
			1 335
Domaći registar - patenti	266	866	1 132
Domaći registar – Konsezualni patenti	160	43	203

UKUPNO			106 872
---------------	--	--	----------------

U važenju na dan: 01. 01. 2005.